

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

D' AQUÍ D' ALLÀ.

Aulés, l' aplaudit autor dramàtic, ha d' estar d' enhorabona.

Al cel, nada menos que al cel, acaban de representarlí la comedia *Cel Rogent*.

Y quin èxit més colossal! Fà ja prop de quinze dias, que apenas post lo sol (com que al cel tenen tant bonas costums, los teatros comensa d' hora), Sant Cristófol tira teló y comensa la representació de la celebrada comedia del Aulés.

Per lo vist ha de agradarlos molt, perque cada dia 's repeteix, y aixó que no tenintne prou de una vegada, no sols la fan cap al tart de cada dia, sino á la matíada avants de sortí 'l sol.

Lo *Cel rogent* no surt dels cartells. Ab aixó, amich Aulés, ja ho sab: si vol cobrá 'ls drets de representació, giri una lletra al Papa, contra 'l diner de Sant Pere. Jo crech que 'ls habitants del cel no voldrán quedar malament.

«Cel rogent pluja ó vent» se deya avants; pero d' aquí en avant s' haurá de dir: «pluja, nèu y vent.»

Lo divendres los sers pobladors de las alturas ván divertirse una estona tirantnos paperets retallats desde las bambalinas dels núvols. ¡Inútil diversió! Apenas tocavan á terra aquells borrallons se fonian, com monedas de cinch duros en mans de bolsista desgraciad.

Unicament Montjuich, Sant Pere Màrtir y Tibidabo ván enfarinarse la testa, per no quedar malament davant de Montseny, Sant Llorens, Montserrat y demés montanyas formals, que ván embossarse ab lo llenzol, perque sent més altas, tenen més fret y senten més ganas de governarse.

Pero 'l gran aconteixement atmosfèric de la senmana, ha sigut la ventada.

¡Quin buf per tocá 'l cornetí!

Lo vent, sér misteriós, sab desplegar, quan aixís l'hi pega, sas alas invisibles, y passa 'l mar, escala las montanyas, se precipita per las vertents, regolfa per las valls, emboca 'ls carrers de las ciutats, penetra pèls forats dels panys ó per las escaletxas de las portas, y brama, ronca, grinyola y xiula, imitant lo bramul de las fieras, los udols dels gossos, los miolaments dels gats y fins las mostrats de disgust que devegadas donan las galerias altas del Liceo.

Missatjer del hivern, vá dir al seu senyor:—¿Qué vols? ¿Qué desitjas? ¿Una catifa? La tindrás.

Y en un instant á la primera bufada 's van despendre las fullas dels arbres.

¿Vols entrar al mon com á triunfador? ¿Vols que algú t' aclami? ¿Estás ressentit perque encare no t' anuncian, los mortals ván pèls carrers com si voléssin, ab

las mans á las butxacas y embossats fins als ulls, afanyosos de arribar á casa seva y asséures al escalfapanxas?

Donchs bè, jo m' encarrego de que fins los més previnguts en contra tèva 't saludin. Una bufada y mil sombreros rodolarán per terra: mil sombreros y cent perrucas. Humillat rey de la creació. ¿Héu vist res més curiós que l' home, imatge de Deu, empaytant á un sombrero que rodola?

¿No estás content encare? ¿Vols espectacles públichs? Los tindrás. Una pitrada mèva y l' hipódromo se 'n anirà á ca 'n Tunis. Los homes fan carreras de caballs; jo se fè carreras de hipódromos.

¿Ho trobas poch grandió? Donchs ja veurás, are aixussaré al mar... Mira com s' irrital... La plana superficie s' arruga y s' estarrufa, 's forman onadas colossals, inmensas, que 's crusan y entretopan, rebtentense bramant y escumejantas contra 'ls rocams de la platja. ¡Quin terratrémol! ¡Quin estrépit!...

¡Mira 'ls barcos quin fandango!... Los homes ¡infelissos! construheixen vallas per contenir la forsa del temporal: allá hi ha una escollera, una montanya de pedra, sentada sobre l' aygua, ab l' intent de que la onada s' estrelli y tinga d' enretirarse vensuda, avergonyida y rabiosa. No ho logrará: l' escollera cedeix, s' esquerdia, 's desmorona, y l' aygua 's precipita dintre del port. Los barcos rompen las amarras y 's posan á brincar.

Hivern, senyor mèu, ¿qué més vols? Acabo d' organisar-te una dansa de barcos. Las fragatas y 'ls bergantins, los vapors y las goletas giravoltan y topan, als acorts del huracá.

Veyas are si he complert la mèva missió.

Si jo fós l' hivern, aplaudiria 'l bon desitj del vent, pero á parlá ab franquesa l' hi diria:

—¿Com diantre t' has descuidat ab tanta brega com has mogut y ab tanta cosa com has tirat á terra, de aquella autoritat modelo que vá comensar ab pimeras pedras y está á punt de acabar ab cabassos de grava? ¡Cuidado que ab la millonéssima part de la forsa que has desplegat aquests dias, n' hi hauria prou per tirar-lo de patillas!

Pero després de tot, jo crech que 'l vent l' hi ha tingut llástima.

¡Ferlo caure are precisament, en vigílias de rebre al *Krönprin*, era una crueltat sense nom!

¿Qui l' hauria anat á rebre? ¿Qui hauria pronunciat aquells discursos d' ordenansa, ab los quals se guanya una créu del Aguila negra, del Falcó, de qualsevol altre auccell de presa, ó simplement la créu de la Garsa? Impossibile.

Per més que han dit que dimitia, no dimiteix.

Lo dia de la ventada, recelantse un contratemps, vá posar municipals á totas las portas ab ordre terminant,

baix pena de perdre l' empleo, de que no deixessin entrar un alé d' ayre.

Y pèl que pogués ser, vá ferse lligar á la cadira.

Tal vegada quan vostés llegeixin aquestas ratllas, lo *Krönprin* se trobará ja á Barcelona, assombrat de las *Teufel* (patillas) del nostre *Franz* (Quico).

Y aquest l' hi dirá, ab alemany:

—¿Ahont vol anar S. A.? ¿A veure lo millor de Barcelona? ¡Magnífich! Jo tindrè l' honra incomparable de acompanyarlo á visitar primeras pedras. ¿L' hi está bè?

—¡Yá! responderá 'l *Krönprin*.

—¿Vol que l' hi ensenyi un parell de tinents d' arcalde que poden servir de patrons? Ja l' hi asseguro jo que d' aquests no 'n tenen á Alemania. Miri, alguns mesos endarrera...

Y l' hi explicarà l' historia de la grava de la *Gran Vida*, l' expedient, la causa criminal, la reunió convocada per en Cabot á casa seva, y l' ultimatum presentat pèls descontents: «O aquests dos senyors dimiteixen ó dimitim tots nosaltres.»

Lo *Krönprin* quedarà com qui véu visions, més assombrat de aquesta explicació que de las mateixas patillas del arcalde.

Jo al puesto seu preguntaria:

—Digui, senyor Arcalde ¿no hi ha casa de correcció á la ciutat?

—Bona ó dolenta, bè n' hi ha.

—Suposo donchs que per veure á aquest parell de tinents de arcalde tant monumentals, podrém visitar de passada la casa de correcció:

D. Francisco, tal vegada fugiria del pás dihent:

—No sé... no sé... Potsé 'ls trobarem reunits ab los demés regidors á l' Escola de Cegos... perque Barcelona sosté una escola municipal de cegos.

Escola altament necessaria, perque al que hi véu massa ab una esgarrapada l' hi treuen la vista.

P. DEL O.

¡FOCH! ¡FOCH!

—Senyora Pepa, senyora Pepa, miri que se l' hi crema alguna cosa.

—¡Reyna Santíssima! ¿vol dir?

—Sí, ¡pero qué fá, santa cristiana tant tranquila te-nint la mort á tres passos! ¿Qué no veu que 'l fum l' hi surt per la finestra de la cuyna?

—¡Oy que té rahó! Pauhet, Pauhet, corra que te-nim foch á casa!

—¿Qué diu senyora Antonia? ¿hi ha foch? ¡Ay ja volia dir jo que no 'ns passes alguna trifulca, tot avuy

Qui vol dos gustos a la vegada
 t'è dugas salas a la Canuda.
 a baix hi campa la flamarada,
 a dalt s' hi posa la gent més ruda.
 Si a baix t' enganxas,
 es ple de xinxas
 y a cop de panxas
 ballant te trinxas
 A dalt los musichs fan algun gall
 y a cops de bombo fan molt soroll.
 Reüllisca l ball
 com sabó moll
 si caus te trenca la nou del coll.

Per més que sembli que 'ls balls critico,
 dels balls no 'm treuen ni a cops de taco,
 res de comedias, no m' embolico
 que aill un tronera no pot fè l maco.

Allí may lliure
 m' he pogut veure,
 tant sols per riure
 ja m volen treure.
 No estich per dramas ni comedians
 y al ball me tiro ple d' ilusions,
 déume las mans
 grans batallons
 de raspas, xinxas, y carretons.

Q. Roig.

ESQUELLOTS.

Alguns condemnats, deixats de la mà de Déu han tingut la espantosa idea de crear una associació al objecte de que tots los associats se comprometin a ferse cremá l cadáver.

Podrà ser que aquest sistema siga més higiènic. Pero ¿cóm s' ho farán los capellans per guanyarsela vida, si no tenen absoltas? Y ¿cóm s' ho farán los pobres cuchs si no troban menjar? Per lo tant poso 'l fet en coneixement de la societat protectora de animals.

Tot just havia arribat a Barcelona. Va sentir pitos, y parantse vá dir:—Ay, ay.... xiulan.
 Vá veure gent que corria, y vá dir:—Ay, ay.... corran.

Y també vá corre, porque 'l seu pare quan era xich l' hi deya:—Noy, fes sempre lo que vejas fer als demés.

Barrejat ab los que corrian, vá arribar al carrer Nou de la Rambla, cantonada al carrer del Om. Del primer pis d' una casa 'n sortian fum y flamas.

—Ganga, vá dir: tot just arribo a Barcelona y ja tenim un incendi.
 Y vá quedarse embabiecat, contemplant als bombros com l' apagavan.

—D' aixó al poble no n' hi há, deya:
 Al cap de una llarga estona, extingit ja 'l foch, lo pagés tenia gana, y anava a mirar si era hora de anarse'n a dinar.

Se posa la mà dreta a la butxaca de l' hermillia, y 's troba la cadena penjant.
 Lo rellotje havia volat.

¡Pobre pagés! No ho sabia que 'ls rellotjes a Barcelona voleessin. ¡Cóm al seu poble no volan!... Está clar, ¡qui havia de pensarshol!...

Un periódich diu que hi há molts malalts de la gargamella a conseqüència de la mala qualitat del tabaco d' estanch.

Lo que venen no es tabaco.
 Quan vulgan un escanya-pits, vagin al estanch y demanin una laringitis.

L' huracá del divendres vá arrasar los restos del Teatro Quevedo, carrer de Fontanella.

Vels'hi aquí que casi bè, demanantli ab modos l' indicat huracá s' hauria pogut empendre l' obertura dels carrers de reforma.
 ¡Si no ho fá ell!

Ha dimitit lo capellá del Cementiri.
 Y donchs Sr. Rius y Taulet ¿cóm ho arreglarém lo dia que 's mori com arcalde?

¿Qui l' hi cantarà las absoltas?
 Potsè 'l Sr. Cabot. He sentit a dir que ja fá alguns dias que s' enseja.

Re-La-Mi-Do... Fa-Sol... Fa-Sol... Fa-Sol.
 Un sol que muere.
 Y un sol que nace.

¿Vostés se figuravan que 'ls moros no bebian vi?
 Si, ja 'ls ho explicarán. Haguessen vist l' altre dia al carrer de San Ramon. Un moro cego, un serrahi, com diria un catalanista, vá armar una serracina, que fins los municipals van detenirlo, y tot porque estava borratxo, volia més vi y 'l taberner no n' hi donava.

***

—Sembla mentida aquesta falta de religió. Que s' emborratxi un cristiá, *santo y bueno*; pero un moro...
 —Es que jo, dirá 'l moro, no m' emborratxo.
 —Y donchs que son aquestas tentinas?
 —No res, es que hi agafat una turca.

Lo nostre coloborador D. Joseph Maria Codolosa ha obtingut tres premis en lo certámen de *La Trompeta*, entre ells la flor natural. La poesia premiada llegida per l' actor Sr. Goula vá produhir un gran efecte.
 En lo pròxim número publi arém unas décimas que el Sr. Codolosa dedica a aquella societat humorística.

L' Ajuntament d' en tant en tant celebra sessions secretas.
 Comentari de un municipal:
 —Bien dicen en mi tierra: «La ropa sucia se lava en casa.»

D. Francisco, a lo que sembla, tracta de urbanisar un' altre tros de Gran-via.
 Alégris Sr. Michel,
 alégris D. Pere Casas,
 alégrinse los llisteros,
 alégrinse las brigadas!

Lo Sr. Gil Mestre ha averiguat que al Liceo 's jugava, y ha donat las ordres convenientes porque sigan detingudas las personas que juguín, sens perjudici de fer tancar lo teatro.

Aplaudeixo 'l zel del Sr. Gobernador.
 Pero si es molt lògich que 'ls que jugan sigan detinguts y entregats als tribunals, no veig porque s' haja de tancar lo teatro.
 Enhorabona 'l tanquin lo dia que l' empresa jugui ab lo públich.

L' empresa no pot, ni déu fer lo servey de policia dels palcos, y per lo tant no déu ni pot respondre de las accions dels abonats y propietaris que 'ls ocupan.
 Y a més no sé que tinga res que veure 'l teatro ab los que 'l profanin juganthe.

Un exemple, Sr. Gil Mestre.
 Supósis que 'ls Cos de guardia 's tanca en lo quartet que hi ha sota l' escala del govern civil, per jugar al set y mitj.
 ¿L' hi agradaria que l' hi fessin tancar la casa?

Lo princep de Alemania ha de venir d' incógnit.
 Diuen que no farà més que passar per Barcelona.
 De l' estació al barco.

¿Ho troban estrany?
 Donchs es molt natural.
 Desde que vá sentir a dir que al govern civil treuria aquells domassos tant bruts, y que la banda municipal ensajava l' himne de Alemania, vá exclamar:
 —No s' incomodin, ni m' incomodin. Ja me 'n aniré.

Diu algun periódich que la qüestió dels dos tinentes d' arcalde y de la dimissió de D. Francisco ja s' ha arreglat.

Se'coneix bè que D. Francisco es individuo del gremi de sastres.
 Posant pedassos y fent surgits vá tirant.

Are sols falta que l' Ajuntament se reuneixi en sessió manducatoria, per sellar degudament aquest nou parte de pau y aliansa.

Aixis com aixis ja tenen postres.
 Un pastel com lo que han fet, no 'l trobarán en cap més confiteria.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
 La noya gran del Ardit doná a un pastor, son promés, un hermós prima-invertit y ell en extrém agrahit l' hi ha ofert *dugas* al revés del seu numerós remat y un total pèl seu cunyat lo fuster de ca 'n Sellés.

AGUILETA.

II.
 Portava la Reparada ab una empolla tapada a dintre de un gran total hu porrons de *dos-girada* per son pare qu' está mal.

EUDALT SALA.

MUDANSA.

Vaig veure ahí a un capellá ple de tot posat ab a.
 Fá grans compras lo ceré de total posat ab e.

M' agradaria teni algun tot posat ab i.
 Es tan hermosa la Sió,
 que ho es tot posat ab o.

AGUILETA.

CONVERSA.

—Ja sè que t' casas Roseta.
 —Noya t' han bèn encerat.
 —Aixis m' ho han assegurat
 —Qui?
 —Lo fill de la Toneta.
 —En Pau?—Aquell bordegás?
 —No, si encare es molt petit.
 —Donchs digambo.

—Desseguit es en... Búscabo y ho sabrás.
 J. M. F. DE PETITS.

TRENCA-CAPS.

ATURIL TUYES.

Formar ab las anteriors lletas lo nom de un subjecte que sense ser carreter dú vara.
 J. M. F. DE PETITS.

TERS DE SÍLABAS.

Primera ratlla horisontal y vertical: Més amunt de Gracia.—Segona: Prop de Manresa.—Tercera: Utensili de casador.

MARIETA N Y C.^a

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 —Un instrument
 5 3 4 6 2.—Apellido.
 4 3 2 6.—Fruita.
 2 3 4.—Licor.
 3 2.—Mineral.
 1.—Consonant.

UN TENORIO.

GEROGLIFICH.

: : + M
 A :
 III
 —
 II
 AD
 R
 :

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.^a—*Mal-va-si-a.*
2. ID. 2.^a—*Car-me-ta.*
3. SINONIMIA.—*Porta.*
4. CONVERSA.—*Dimars.*
5. GEROGLIFICH.—*Com més forsas més resistencia.*

LO DEU DEL SIGLE

Y LO CAMÍ DE LA FORTUNA.

VISTASSO FILOSÓFICH-SOCIAL, EN VERS,

PER

C. GUMÀ

Forma un elegant tomet de 32 planas en quart, imprès ab molt esmero sobre paper superior.

Preu DOS rals.

Se vén en la llibreria de Lopez, Rambla del mitj, 20, y demés principals llibrerias y Kioscos.

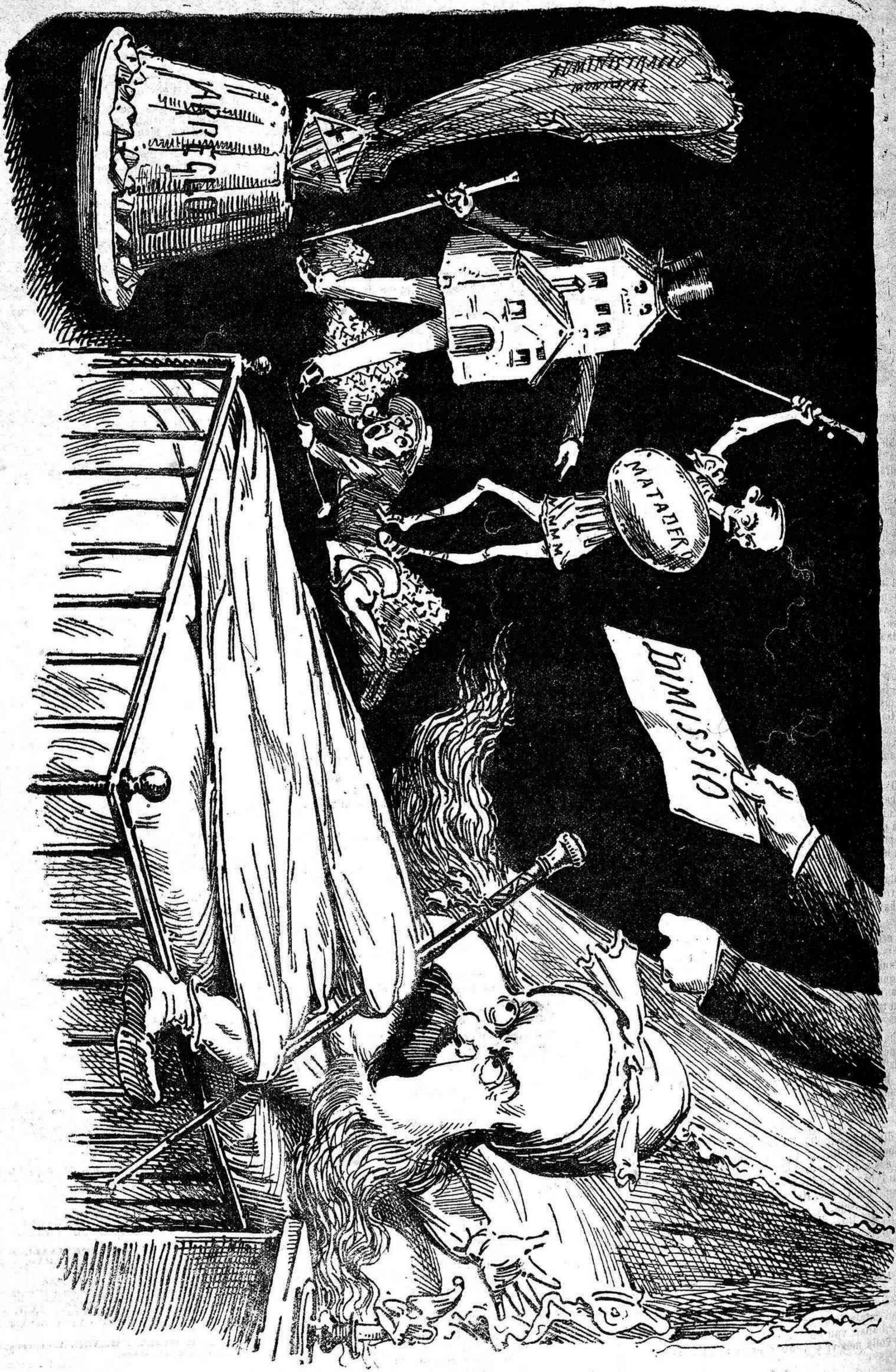
ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALLAS Y FINS GUIATS PER LAS CUINERAS.

Gran assortit per tots los gustos y totes las fortunas. Dibujos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formas distintas y elegants, tamanyos de totes classes y preus baratissims, desde 1/2 rals fins a 18. Tot aixó ho trobarán en la llibreria de 'n Lopez, Rambla del mitj, 20. Vajin a veure'ls y se convencerán que no exagerém.

VENTA AL PER MAJOR Y MENOR. Als corresponents s' otorgan grans rebaixas.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

Un mal somni.